

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul prezentului proiect de act normativ

HOTĂRÂRE pentru aprobarea Codului-cadru de etică și deontologie universitară

Secțiunea a 2 – a Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Elaborarea și aprobarea acestui act normativ este determinată de Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale

Ministerul Educației are printre atribuțiile principale monitorizarea și verificarea, direct sau prin organisme abilitate în acest sens, respectarea reglementărilor privind etica universitară, aplicând sancțiuni în cazul constatării unor abateri. Răspunderea publică obligă orice instituție de învățământ superior, de stat sau particulară să respecte politicile de echitate și etică universitară, cuprinse în Codul de etică și deontologie profesională aprobat de senatul universitar. Aceste coduri au fost elaborate în temeiul Legii educației naționale nr. 1/2011, care în acest moment este abrogată.

Prevederile Legii învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, impune a fi reglementat codul-cadru de etică și deontologie universitară. Astfel, în temeiul prevederilor art.3, 5, 12, 15, 18, 19, 28, 37, 48, 71, 131, 137, 141, 154, 155, 161-174 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar (CNEMU) a elaborat și a propus Ministerului Educației prezentul proiect al Codului-cadru de etică și deontologie profesională, transmis prin adresa nr. ....

2.3 Schimbări preconizate

Sub aspectul conținutului, prezentul proiect de act normativ reglementează valorile fundamentale care trebuie însușite și respectate pentru prevenirea și rezolvarea conflictelor etice, descurajarea practicilor imorale și sancționarea abaterilor care pot apărea în comunitatea academică. Acesta va avea rolul de a asigura și a crește calitatea procesului educațional la nivel instituțional, prin

definirea clară a responsabilității actorilor implicați în procesele de etică universitară, pentru o contextualizare a incompatibilităților și a conflictelor de interese raportat la profilul universităților, pentru o abordare unitară cu privire la anumite principii și definiții, fără a fi lezată autonomia instituțională, respectiv fără a exista supra-legiferare. Totodată, considerăm că prin conținutul său acest act normativ conduce la creșterea încrederii actorilor implicați în actul educațional.

Codul - cadru este structurat pe capitole, după cum urmează:

1. Domeniul de aplicare și principii generale;
2. Monitorizarea și controlul aplicării normelor de etică și deontologie universitară;
3. Norme generale de etică și deontologie universitară;
4. Răspunderea pentru respectarea normelor de etică și deontologie universitară;
5. Dispoziții finale.

De asemenea, în anexa la prezentul cod-cadru este prezentat și Setul de standarde de referință de etică și deontologie universitară în managementul universitar.

1. În capitolul *Domeniul de aplicare și principii generale* sunt prezentate subiectele de drept cărora li aplică acest cod, principii de respectat, termeni și expresii care sunt utilizate și care sunt necesar a fi explicitate.

2. Capitolul *Monitorizarea și controlul aplicării normelor de etică și deontologie universitară* clarifică cine face monitorizarea și are calitatea de a se pronunța asupra litigiilor privind nerespectarea eticii managementului universitar și asupra litigiilor referitoare la încălcarea răspunderii publice, atât la nivel național, cât și la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior. De asemenea, clarifică cine poate face sesizări și care sunt sesizările admisibile și care nu.

3. Capitolul *Norme generale de etică și deontologie universitară* prezintă tipurile de norme și care sunt situațiile care intră sub incidența acestora, precum și situațiile de conflict de interese și incompatibilitate.

4. În capitolul 4, respectiv *Răspunderea pentru respectarea normelor de etică și deontologie universitară* se prezintă cine trebuie să răspundă pentru respectarea normelor și care sunt abaterile și care sunt sancțiunile aplicabile în cazul în care normele sunt încălcate. De asemenea, sunt prezentate și măsurile care pot fi luate în cazul nerespectării de către instituțiile de învățământ superior a normelor.

Anexa - Setul de standarde de referință de etică și deontologie universitară în managementul universitar este structurat în funcție de obiectivul general și obiectivele specifice, după cum urmează:

Obiectiv general: Creșterea gradului de implementare a măsurilor de integritate la nivel instituției de învățământ superior. Acest obiectiv general se dezvoltă pe următoarele obiective specifice:

- Principii fundamentale,
- Relația cu comunitatea academică,
- Administrarea resurselor,
- Raportare și conformitate.

În temeiul legii ante menționate, instituțiile de învățământ superior adoptă propriul cod de etică și deontologie universitară realizat în baza Codului - cadru care se aprobă prin prezenta hotărâre.

Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor de etică universitară de la nivelul instituțiilor de învățământ superior se va aproba prin ordin al ministrului educației.

<p>2.4. Alte informații</p> <p>Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare instituie obligativitatea promovării de către Ministerul Educației a prezentului proiect de act normativ.</p> <p>Instituțiile de învățământ superior acreditate și programele de studii acreditate ale acestora vor elabora codul de etică specific, în baza Codului – cadru de etică și deontologie.</p>
<p>Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)</p>
<p>3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.2 Impactul social</p> <p>Prezentul act normativ are impact asupra comunității academice din cadrul instituțiilor de învățământ superior, creându-se prin acest cod-cadru modalitatea de respectare a normelor de etică și deontologie universitară, respectiv un sistem de standarde de conduită care contribuie la coeziunea instituțională și a grupurilor de persoane implicate în activitatea educațională.</p>
<p>3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.4 Impact macroeconomic</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.5 Impact asupra mediului de afaceri</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.6 Impactul asupra mediului înconjurător</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile</p> <p>Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3.9. Alte informații</p>

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
<p>4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>						
<p>4.8 Alte informații – Nu sunt</p> <p>Prezentul proiect de act normativ nu aduce nicio modificare a veniturilor și cheltuielilor bugetare aferente Ministerul Educației raportate la structurile învățământului superior.</p>						
<p>Secțiunea a 5-a:</p> <p>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</p>						
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>						
<p>5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>						
<p>5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).</p> <p>Prezentul act normativ nu transpune și nici nu implementează un act comunitar, ci doar urmează recomandările la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește derularea procesului legislativ.</p>						
<p>5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>						
<p>5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>						

<p>5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, asumate Prezentul act normativ respectă prevederile legale în vigoare menționate anterior, precum și angajamentele internaționale pe care România și le-a asumat în cadrul SEE¹ - Spațiul european al educației care încurajează colaborarea între statele membre ale Uniunii Europene pentru a construi sisteme naționale de educație și formare mai rezistente și incluzive. Mai mult decât atât, respectă și recomandarea Consiliului privind construirea de punți pentru o cooperare eficientă în învățământul superior european², adoptată la 5 aprilie 2022, care urmărește să permită o cooperare transnațională mai profundă între instituțiile de învățământ superior prin măsuri esențiale, abordând cele mai presante provocări juridice și administrative întâlnite la implementarea programelor și activităților educaționale comune. Nu e cazul</p>
<p>5.6 Alte informații Nu este cazul.</p>
<p>Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul</p>
<p>6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Prezentul proiect de act normativ a fost înaintat spre analiză tuturor instituțiilor de învățământ superior</p>
<p>6.3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Prevederile prezentului act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prevederile prezentului act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Tarii c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi</p>

¹ <https://education.ec.europa.eu/>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0413\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022H0413(01)&from=EN)

<p>6.6 Alte informații Nu este cazul.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p> <p>7.1 Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ</p> <p>Proiectul de act normativ a îndeplinit procedura privind transparența decizională prevăzută de <i>Legea nr. 52 / 2003, privind transparența decizională în administrația publică, republicată cu modificările ulterioare.</i></p> <p>În vederea respectării prevederilor legale în vigoare cu privire la transparența decizională și accesul la informațiile de interes public, proiectul de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a ministerului, secțiunea <i>Ultimele documente.</i></p> <p>La publicarea anunțului, prin adresa cu nr. xxxxx, instituțiile de învățământ superior au fost informate în legătură cu publicarea actului normativ la adresa www.edu.ro, secțiunea Dezbatere publică – Proiecte de acte normative. A fost stabilită, conform art.7 alin. (4) din Legea nr. 52/2003 o perioadă de minim 10 zile calendaristice, pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.</p> <p>A fost comunicată adresa de e-mail a Direcției Generale Învățământ Universitar pentru a se transmite propunerile, sugestiile și opiniile cu privire la proiectul de act normativ propus. De asemenea, a fost analizată și în cadrul Comisiei de Dialog Social a ME în data de ..... la care au participat și reprezentanții sindicatelor reprezentative.</p>
<p>7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect</p>
<p>7.3 Alte informații Nu este cazul.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare</p>
<p>8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente</p> <p>Prevederile prezentului act normativ vor fi puse în aplicare, după aprobare, de direcțiile de specialitate ale Ministerului Educației, precum și de către instituțiile de învățământ superior de stat și particulare, fără a fi necesară înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor acestor direcții.</p>
<p>8.2 Alte informații Nu este cazul.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de HOTĂRÂRE privind aprobarea Codului-cadru de etică și deontologie universitară pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Ministrul Educației,

Ligia DECA

Ministrul Justiției,

Alina-Ștefania GORGHIU